

ЮГОСЛАВЯНСКИ СТЕНОГРАФЪ.

JUGOSLAVJANSKI

STENOGRAF.

Broj 5.

SOFIJA, 1. aprila 1881.

Tečaj IV.

Излиза всѣки мѣ- сяцъ.	Izhaja vsaki drugi mjesec.	Izlazi svaki drugi mjesec.	Излази сваки дру- ги мѣсецъ.
Цѣна за годъ 5 фр.	Cena na leto 2 gld.	Cjena na god. 2 for.	Цена на годъ 5 дин.

Стенографията и бързописнитѣ машини.

Отъ нѣколко години насамъ често пѣти дохождатъ до насъ извѣстия, че тамъ и тамъ се е изнамърила такъва и такъва машина за писание. Най-напрѣдъ тоя гласъ се чу отъ Америка, която е тѣй да кажемъ майка на всичкитѣ по важни изобретения на машини. Преди нѣколко години именно въ Америка се изнамъри една машина за писание съ обикновени букви, която има това преимущество, че съ нея освѣнъ че се напечатлагъ буквитѣ една слѣдъ друга, но същевременно може да се умножи и печатаното отъ три до четири пѣти. Съ тая машина може да се пише до нѣкъде по-лесно отъ колкото съ обикновения начинъ на писание, особено ако челоуѣкъ повече се упражни. Но при всичко, че тая машина съществува вече едно десетакъ години, тя пакъ не е могла да вземе нийдѣ въ общо употребление; защото рѣдко кой иска да губи нѣколко години, за да ся научи да играе на тая клавиатура, и освѣнъ това не може лесно да се премѣства машината отъ мѣсто на мѣсто, дѣто има нужда за писание, като тя е доста голѣма; а тоже цѣната ѝ е около 1000 фр.

Подобно нѣщо съ и бързописнитѣ апарати, съ които изобретателитѣ искатъ да постигнатъ такъва една бързина на писание, какъто се постига съ стенографията. Такива опитвания се правиха вече нѣколко пѣти. Отъ най-новитѣ по този видъ машини за служватъ да споменемъ за апаратитѣ на Михаила и Жентилия, защото всичкитѣ други се забравиха тѣй бързо, както се бѣха и появили. Какъ ще бжде сега съ

апаратитѣ на тѣзи двама изобретатели, това ще ни се покаже въ скоро врѣме. Въ послѣдно врѣме съ аппарата на първия отъ горѣпоменатитѣ изобретатели, дъщерята му се е продуцирала въ паришката камара въ присѣтветвието на Гамбета и камарнитѣ стенографи. Споредъ както четохме въ разни вѣсници всичкигѣ стенографи сж били много възраждани отъ получения резултатъ. Последната добавка е съвсѣмъ естествени вѣщо, защото стенографитѣ въ парламентитѣ изпълняватъ една такъва задача, на която тежината може да знае само онзи, който е работилъ; и ватовз олекчение, ако може да се постигне, е за тѣхъ радоегно нѣщо. Ако тая задача е толкова тежка тамъ, дѣто стенографитѣ се смѣняватъ на всѣки 5 минути, то колко по тежка е тамъ, дѣто прѣзъ цѣлото заседание 3 или 4 часа работятъ само единъ или двама стенографи. По тая причина повече е желателно, да се употребява нѣкакво маханическо срдѣство за бележение на рѣчиѣ, отъ колкото умствено напргание чрѣзъ стенографията. При това нетрѣба да испущае отъ предъ видъ, че стенографията освѣнъ въ парламентитѣ употребява се и при други неща, при които неможе да се намѣти съ никакви машини. Тя има за цѣлъ, да бжде писмо на всичкитѣ интелигентни хора, и както не е било възможно да се захвърли на страна обикновенното писмо чрѣзъ изнамиранието на печата, литографията, хектографията, писателнитѣ машини и пр., тѣй сжщо не е възможно да се замѣсти съвсѣмъ стенографията съ нѣкаква машина.

Да си помислимъ само нѣколко случая, дѣто стенографията се употребява и дѣто не е възможно да се замѣти съ друго нѣщо. Първата и най-хубавата цѣлъ на стенографията е, да може чловѣкъ да си забѣлѣжва собственитѣ бързоразвивающи се мисли; особено же, ако поетъ или писателъ изражава свитѣ душевни плодове, или ако нѣкои ученъ иска да развива своитѣ идеи съ цѣлъ да прави нови форми и закони, нови теории и тези. За такъвнъ нѣща, които могатъ да се случатъ въ собственната стая на чловѣка, на расходка, въ училището или черквата, може ли да си повлече нѣкои машина и да я носи на всѣкъдъ съ себѣ си? — Освѣнъ това стенографията служи на ученицитѣ, за да могатъ да бѣлѣжатъ преподаванията на учителитѣ си; тогава питамъ азъ: възможно ли е, щого всѣки ученикъ да носи съ себе си машина въ гимназията или университетта? — По нататкъ за кореспонденцията при която стенографията може тѣй лесно и хубаво да се

употрѣбява, да ли ще пишемъ писма съ собственитѣ си рѣцѣ или ще ги печатамо съ машини? — Впрочемъ най-хубаво доказателство, че всичкитѣ хора неучатъ стенографията за парламентарна цѣль, дава ни **статистиката**. Както знаемъ отъ статистиката, миналата година сѣ учили стенография само по Габелсбергеровата система 22502 души; а колко сѣ учили другитѣ системи, като напр. Щолцовата, Диплойева и др.? Да кажемъ, че само 10% отъ учащитѣ се искатъ да постѣпятъ за камарни стенографи, то съ тѣхъ би могли да се напълнятъ всичкитѣ парламенти въ Европа и Америка, и още биха останали толкова стенографи, да могатъ да се напълнятъ мѣстата ако да би имало въ всѣкий по-голямъ градъ една камара. Отъ това излиза, че поголѣмото болшинство то е 90% учи стенографията за свое собствено **практично употребление**.

Слѣдователно, ако се изнамѣри една практична, добра и трайна бързописна машина, то може да се умали числото на учащитѣ се стенография най-много за 10%, а никъкъ не ще може стенографията да си изгуби своята важность. Престанало ли е да се учи обикновенното писмо, отъ както сѣ се изнамѣрили машини за писание, или отъ както се е изнамѣрило печатанието? — Нататъкъ престанали ли сѣ да шиятъ хората съ рѣцѣ, отъ както сѣ се изнамѣрили машини за шияние? — Престанали ли сѣ хората да се возятъ съ обикновени кола, отъ когато имаме желѣзници? — Престанали ли сѣ да се учатъ съ тежки трудове и продължителни упражнения да свирятъ фортепиано, отъ когато сѣществуватъ инструменти, които свирятъ при просто въртене съ една рѣчка? —

Истина всичкитѣ машини иматъ за цѣль спестяване на драгоценното врѣме и работната материална сила, но никакъ нѣмагъ и немогатъ да иматъ за цѣль да замѣстятъ **умственната** сила на чловѣка. Освѣнъ това никоя машина неможе да работи самостоятелно, но ѣ трѣбать надзоръ, управление и послуживание. Отъ това можемъ да заключимъ, че ако въ нѣкои парламенти, като въ Лондонъ, Парисъ, Виена, Пеща и др. има по 20 — 24 стенографи, то при приспособлението на машинитѣ половината отъ тѣхъ ще трѣбать за управление на машинитѣ, и то ако си дадатъ трудъ да се упражнятъ на тѣхъ предварително; а числото на преписвачитѣ ще сѣ ост.не сѣщото, защото знаковетѣ, които се написватъ на апаратната лента, трѣба да се преписватъ въ обикновенно писмо тѣй сѣщо както и стенограмитѣ. Слѣдователно за по скорото преписване

на стенографическите забѣлѣжки не се придобива нищо прѣзъ бързонаснитѣ апарати.

Впрочемъ всичко, което чухме за машинитѣ, съществуватъ повече още въ теорията, и трѣба да се почака до нѣкое врѣме, додѣто практиката ще ни покаже, какво може да се постигнѣ съ тѣзи нѣща, до колко сж тѣ приложими и до колко сж тѣ ползени.

НАУКА ЗА БЪЛГАРСКАТА СТЕНОГРАФИЯ.

(Продължение).

Примѣри за съществително и прилагателно име.

(Виждѣ стенографическа притурка § 29.)

Риятъ лежи на седѣмъ хълмове. — Доведѣ се прѣзъ двѣ морета. — Нашитѣ градове иматъ най широки и безопасни пристанища. — Българитѣ сж Славянеки народъ. — Селекитѣ кметове трѣбва да се грижатъ за добъръ редъ въ селата. — Най добритѣ ученици ще получатъ възнаграждениа. — Хомеръ е изработилъ прекрасни стихове.

Мѣстоимение.

§. 30. Понеже мѣстоименията се намиратъ често въ г-вора, за това нужно е да иматъ колкото е възможно кратки и точни знакове. — Обикновенно се съкращаватъ както сиглитѣ, само нѣкои отъ тѣхъ се исписватъ съвсѣмъ.

(Виждѣ пригурката §. 39, гдѣто се намиратъ всичкитѣ мѣстоимения по редъ.)

Преводъ на примѣритѣ.

Лични и притежателни мѣстоимения.

Приятелю мой, ти си изяменъ, момчетата сж добри ученици, слушатъ своитѣ учители и сж покорни на родителитѣ си. — Братъ ти си дойде отъ панаира; азъ го видѣхъ и прикавахъ съ него, той ти е донесалъ единъ армаганъ. — Прилепитѣ не сж птици, тѣхното тѣло е покрито съ косми, а не съ пера, и тѣ сж отъ класа на динозоснитѣ. — Той уби брата ми, ае коня му и продаде клѣщата ни.

Въпросителни.

Чия е книгата? — Кой да не плаче, ако чуе за смъртта на Царя Освободителя? — Какъвъ е то човѣкъ? — Кого ученика вчера изгониха изъ училището? —

Показателнитѣ.

Никой на този свѣтъ не е съвършено честитъ и доволенъ отъ своята участъ. — Честитъ до извѣстна степенъ е онзи, който е благодаренъ на своето си. — Тѣзи нѣща сж добри, а онѣзи нѣща лоши. —

Относителни.

Отъ всичкитѣ животни, съ които се служи човѣкъ, конятъ му е най полезенъ. — Добри сж онѣзи хора, които не забравятъ добродѣтелята. — Азъ искамъ, щото да има редъ въ нашитѣ работи. — Иванъ являва дѣлжността си къмъ отечеството, прави туй, което трѣба да правимъ, и не се безпокой какво хортуватъ или ще хортуватъ другитѣ за тебъ. — Щастиево е край или предѣлъ на желанията, този който те гони, не може да го стигне. —

Опре дѣлителни.

Щастието много пажти само ни намѣрна и само ни пакъ остави. — Отъ моитѣ другај и всѣки ме обича. — Почитай себе си, аз да ти почуда сѣкый. — Богъ сѣкому адилаца, той сѣкиго ще сѣди по работитѣ му. — Азъ съмъ Българинъ, ти си Словенець, оми е Русинъ, сица сме Славине.

Неопредѣлителни.

Когато прочиташъ нѣкоя книга съ полза, сиречь видишъ, че тя ти вдъхва чувства високи и благородни, да видишъ че тя е добра книга. — Нищо на сѣгга нѣма постоянно. — Никой не може да постигне неинко което жезде. — Този чловѣкъ си нѣма никаква работа. — По нѣкой начинъ това не може да стане. — Слберете се на еди кой день, това е все едно.

(Слѣдва)

DOPI SI.

Naša u posljednjem broju izjavljena želja za dopisi sa strane prijatelja naše stenografije u bratskih susjednih zemljah nije ostala bez uspjeha; i dragi nam je osobito, da možemo najprije pribićiti dopis od velevažne ruke i od znamenitoga strukovnjaka, kojega ponosom brojimo medju svoje prve učenike u Zagrebu. Pa da urednik ovoga lista svojim petgodišnjim djelovanjem u Hrvatskoj ne bi bio postigao ništa drugo, osim da je odgojio jednoga takova stenografa, ka što je pisatelj sliedećega dopisa, to mu je dosta radosti, dovoljno nagrade i podpuno mu je mirna savjest glede izpunjavanja učiteljskih dužnosti.

Evo dakle dopisa od rieči do rieči:

U Karlovcu dne 17. ožujka 1881.

Velecienjeni gospodine uredniče, mili moj učitelju! Teško ciele rana moje duše, koju mi zada sudbina, označiv Vam djelokrug kod bratskoga naroda bugarskoga a mene ostaviv sama na polju, na kojem sam uz Vas tolikim žarom pregnuo bio. Jedina misao, da ste Vi zvanu utemeljiti, ili, na koliko je već temelja bilo, usavršiti stenografiju južnim Slovjennom, dade mi pregorjeti tu bol razstanka. Ele Vi podjeste k braći našoj u Bugarsku, a ja u njezinoj posestrimi Hrvatskoj poprimih Vaše djelovanje, te evo već drugie godine predajem stenografiju na kr. gimnaziji u Karlovcu, o čem Vam na Vašu želju i u interesu naše stvari evo kratkoga izvješća, izpremiešana tu kakovom reflexijom, tamo opet kakovim predlogom.

Kako iz ujedno Vam poslanoga programa naše gimnazije vidite, imadosmo prošle godine VI razreda a ove se je školske godine u listopadu otvorio VII. Ujedno vidite, da su jedino učenici iz IV., V. i VI. razreda učili prošle godine stenografiju i da ih se je u početku šk. godine upisalo iz ovih trih razreda 46. Doista liep broj, i meni zaigra srce od radosti, kad prviput stupih pred nje, da ih vatrenom rieči uvedem u stenografiju. Moja ljubav do te znanosti odsievaše živim plamenom na njihovih obrazih i u duhu već

pripajah Vašoj četi, koju tečajem pet godina riedkom revnošću i uztrajnošću na zagrebačkoj gimnaziji sakupiste pod zastavu stenografije, nov liepi broj. Ali mladež je nestašna; za svaku novu stvar i ideju ona će vatrenim krilom mahnuti u visine, ali doskora će ih i — spustiti. Tako i ovdje. U prvom zanosu bijahu mnogi stenografi, ali kad se je tražilo djelotvornosti i uztrajna rada — apparuerunt „rari nantes in gurgite vasto.“ Budi mi dozvoljeno ovdje en parenthesis spomenuti, da ja u obće medju omladinom opažam premalo plëmenita idealizma i uztrajna pregnuća u znanosti, — premda nisam pesimista ni Rousseau-ve ni Schopenhauerove ni Hartmannove škole. Kako znaci kažu, imadu sirenski glasovi politike više snage do nje, koji ju vode na ono polje, gdje niče malo lovorike i masline ali mnogo trnja i jelina. Cicero piše negdje, da mladič, koji hoće što postati, ima se kaniiti svakojakih stranputica a dati se marljivo na naučni rad. On sam se u mladosti nije zabavljao, već je marljivo učio. I tako jest. Tuj leži paladij našega spasa! — Kolumbo, koji je otkrio novi svijet, Petrarca, koji je pjevao sonet, Leverrier, koji je proračunao planetu, Kant, koji je stvorio princip, Lavoisier, koji je otkrio kisik . . . ovjenčao je svoju domovinu a i čovječanstvo diademom neumrle slave, kako nijedan a najmanje politik macchia-vellističkoga kroja. Oprostite mi, gospodine, tu reflexiju, koje nemogoh potisnuti natrag u dušu, jer mi neodoljivom silom navri na pero. Da se vratim na stvar.

Od tih 46 učenika svršši prošle godine I. tečaj s odličnim uspjehom 11, s dobrim 10 a ostali se izgubiše. S naj izvrstnijimi otvorih ove godine II. tečaj, gdje uzimam teoriju debatnoga pisma uz mnoge vježbe i nadam se, da će sliedeći izaći, koji će svagdje moći uspješno djelovati: Reiner Ignjat, Tuškan Janko (obojeća odlični stenografi za svaki parlamenat), nadalje Katkić Slaviša, Heinrich Benjamin i Blagoić Kamilo. Sva su petorica iz VII. razreda. Iz VI. razreda: Lukšić Dionis, Dujam Ivan, Schönwald Bernardo. Iz V. razreda: Herman Robert, Hajdin Milan i Tuškan Mato. To su najbolji stenografi u II. tečaju. U I. tečaju jesu sliedeći izvrstni učenici: Krivačić Tomislav iz VII. raz., Velebit Pavao iz VI. r., Berman Samuel, Hadrović Stjepan, Belavić Nikola i Sešerin Boguslav iz V. raz. Osim ovih imade ih još koji pokazuju mar i liep napredak, o čem ću Vas koncem šk. godine obavijestiti.

Svaki će se nad ogromnimi izostateci zapanjati: prošle godine 25, a tečajem I. poljeća ove šk. god. 15, dakle ukupno 40. Dočim ih polazi zada I. tečaj 23 a II. tečaj 12, dakle ukupno 35. — Nu ja volim, da učenik ostavi nauk, nego da ga uči polovično, površno

i nemarno. Nedopuštam takodjer, da se stenografija uči za paradu. Takovi bo su polovičari stenografskoj znanosti više na uštrb nego li na korist, jer ju pred nestenografskim svijetom 1) diskreditiraju. Dakle meni vriedi izreka sv. pisma; „Koje drvo nerodi ploda, neka se posječe i u oganj baci.“ Aut Caesar aut nihil — po tom maximu odgajajmo stenografe, ako hoćeto imati neslomive falange. Polovičari jesu deserteuri u stenografskoj vojsci.

Toliko o napredku stenografije na karlovačkoj gimnaziji u Hrvatskoj.

Prije nego dovršim ove redke, dozvolite mi jošte nekoje opazke.

Svojstvo Stolzeova stenografskoga sistema *) jest prevelika abundancija sigala, a baš to čini taj sistem pukim mekhanizmom; Gabelsbergerov sistem ima znatno manje sigala, ali taj manjak on nadoknadjuje prevriednim u misaonom pogledu surogatom — logičkim kraćenjem, a baš to daje u inteléktualnom pogledu prvenstvo Gabelsbergerovomu sistemu pred Stolzeovim i pred drugim. Tpak bi mi po mom nemjerodavnom mnienu u jugosl. stenografiji morali malo razširiti obseg sigala. Svakako bi zavriedile n. pr. sliedeće rieči, da budu primljene u sigle: „duša (konec riece), srce (konec), razum, razumjeti (početkom), ruka (početkom izpod linije, kao što imademo u debatnom pismu za rječ kuća), a valjda još koje, osobito kod debatnoga pisma, najpače za one rieči, kojih je poraba veoma obsežna. Priznajem, da su strukovne pokrate u tom pogledu dobar uztuk, ali uza sve to generalne rieči uvrstimo medju sigle. Kako u 4. br. IV tečaja Jugoslav. Stenografa vidim, Vi ste obseg sigala već nešto razmaknuli, n. pr. sa rječju „vrieme“, „zakon“ i. t. d., što je svakako hvale vriedno.

Željeto bi bilo nadalje, da čim se broj stenografa na slovjen-skim jugu umnoži, ostane „Jugoslav. Stenograf“ permanentno strukovno glasilo, u kojem bi se složnimi silami radilo o razvoju jugoslovenske stenografije, kako to Česi u svojih „Těsnopisnih listyh“ čine. U obće valja nam se, da tako rekнем, za stenografsku žurnalistiku više brinuti, nego se to čini sada. Tu treba dakako složna rada svih, a ne sve naprtiti na ledja jednoga, koji za sav trud dobije konačnu nagradu u — deficitu! — Evo Njemci počimaju ove godine već sa izdavanjem „Stenographische Jugend-Zeitug“ u Beču I. tečaj. Izdavatelji jesu prof. Franz Scheller i Vinc. Zwierzina,

1) a još više pred ignorantí stenografije, za koje stoji u „Zeitschriftu für Realschulen u. Gymnasien, 1862, str. 69. „ein Kraftausdruck.“ —

* Stolzeov sistem je u sjevernoj, dočim Gabelsbergerov u južnoj i srednjoj Njemačkoj, premda Gabelsbergerov sistem dobiva svaki dan sve više privrženika i u sjevernoj Njemačkoj.

Mislím, da nam za takav list gradiya ne bi nikada uzmanjkalo, samo ako bi bilo marljivih radnika. Tako bi se, ne samo tu i tam mnoga poteškoća obćim sudjelovanjem strukovnjaka odstranila, nego bi ovakav duševni rad mnogu iskru izkresao, koja bi zamrla, ako je slučajno dotični sam neiznese gdje na vidjelo *). Osim toga valjalo bi se kritički obazrieti i na takove misli, kakove su u Stiehl's Centralblattu, 1863, str. 265, u 92. svezku „Jahrbücher für Philologie u. Pädagogik“ str. 191 i sl. **), nadalje u programu von Biefeld 1863., napokon u „Zeitschrift-u für die österr. Gymnasien“ 16. tečaj, 1865. ***)

Samo uz ovakav složan, uztrajan, duševni rad procvasti i razviti će se stenografija na slovjenском југу те ісі аредо са развѣткѣм богатога і милозвучнога језика. Иначе је оспудјена код нас stenografija на вјечну стагнацију.

S odličnim štovanjem i dužnom zahvalnošću

Vaš učenik

M. Vamberger,

učitelj stenografije na kr. gimnaziji karlovačkoj.

РАЗЛИЧНИ СТЕНОГРАФИЧЕСКИ НОВИНИ.

Стенографическа пракса въ България. Въ течение на тия години стенографираха се вече следующитѣ явни разправи и преподавания: Една еждебна разправа предъ окръжния еждъ въ София на 11 Февр. — Тритѣ преподавания на физико-медицинско общество въ София на 15 и 22 Февр. и на 8 Мартъ. Първий пѣтъ стенографираха Г-да А. Безеншекъ и Хр. П. Константиновъ, втори пѣтъ Г-да Константиновъ, Ташикмановъ и Т. Мариновъ, а третий пѣтъ Г-нъ Константиновъ. — На 26, Мартъ имаше французска скаска за българекитѣ желѣзници въ Нар. Събрание, която стенографираше Г-нъ Г. Прошекъ. — Всички тѣзи стенографиранни иматъ си за главна цѣль, освѣтъ управлѣнието на стенографитѣ и ученицитѣ на стенографията, постепенното уваждане на стенографията въ обществѣнний и държавни животъ.

Поправка На стр. 34 въ притурката на мѣсто „прва јаволка“ трѣбало да стои съ латиница „prva jabolka“ (slov.) зашто пѣсенъта е словенска.

*) Kako n. pr. Vinković Ivan u programu vinkovččke gimnazije: „Einiges über das Wesen und den Nutzen der Stenographie.“ 1866, i „Einige Winke in Bezug auf die süd-slavische Stenographie.“ 1862. Pis.

**) Tu polemizuje J. Tietz u velevažnom pitanju proti votumu skupštine vestfalskih ravnatelja u Soestu.

***) Čuveni filolog L. Vielhaber piše na str. 683. „ein Vortrag über die Stenographie an Mittelschulen, besonders an Gymnasien.“ Kako Vielhaber u filologiji, tako imade i u tom pitanju pädagogične naravi svoje nazor Pis.

Име.

(Отъ И. Вазовъ.)

Лъ ръ еб,
/ ~ е б
~ ~ ~ ~ ~
7 ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~
р р е е б,
/ р р ~ ~ ~
/ ~ ~ ~ ~

/ р ~ ~ ~
/ ~ ~ ~ ~
7 ~ ~ ~ ~
е ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~
~ ~ ~ ~ ~
~ ~ ~ ~ ~
~ ~ ~ ~ ~

m p / of
 a, s, t, i,
 m llo / of
 2d m ~ p.

i. n. f. n. e. n.
 17 p. v. p. p.
 u. v. o. i. o.
 e. p. o. n. e.

i. n. f. n. e. n.
 p. o. l. l. e.
 i. n. e. l. l. o.
 e. o. v. p. s. n. e.

i. n. f. n. e. n.
 1. p. i. n. e.
 - l. l. p. m.
 s. u. v. a.

i. n. f. n. e. n.
 a. s. y. s. t. e. m.
 - e. p. i. e. t.
 i. e. v. o. n. e.

Прва јаволка.

e- i. n. f. n. e. n.
 e. l. o. c. a. t. a.
 n. e. l. l. o.
 e. h. i. n. t. e. r.

g-

v. o. l. u. n. t. a.
 . s. y. n. o. p. t. i. s.
 - e. l. e. m. e. n. t. a.
 p. a. r. t. i. c. l. e. s.

e- i. n. f. n. e. n.
 n. e. c. e. s. s. i. t. y.
 i. n. e. s. s. e. n. t. i. a. l.
 i. n. t. e. n. t. i. o. n. a. l.

g-

n. e. c. e. s. s. i. t. y.
 e. l. e. m. e. n. t. a.
 i. n. e. s. s. e. n. t. i. a. l.
 e. s. s. e. n. t. i. a. l.

Наука за стенографията.

К. С. 29.

121-

2 y ~ 7 k. e g o p 2 e - y z e n
 ~ y z , u x 10 f (10 f) - u o e e - o f k
 o z y f b e , o - n t l l - z l o z f -
 2 - 1 , z o D .

Мостоменимата.

К. С. 30.

1. Личните.

o ap

/ми

o p на (отр) мене

l f на (отр) тебе

o на мене и ми

l на тебе /ми

o мене z me

l тебе l me .

o ний

o вий

o на нас l ота н.

o p на (отр) вас

o на нас

o на вас o вана

o нас

o вас

(мой

• тя

o на него l ота н.

o на нел l ота

o (~ ~) на н.

o на нел l кей

o него o го

o нел, l e, (l e)

Множ. г: L тѣ S на тѣхъ f отъ тѣхъ,
S на тѣхъ, P тѣхъ, я мѣхъ, I тѣхъ, 2 мѣхъ.
ъ себе си, ѡ на себе си, о се, в си.

2. Приглаголительнѣ.

г мой	г мах	г мое
г мойтъ	г; махта	г; моето
л. на мах	л; на "	л; на "
г; моего		
л. на мах	л; на "	л; на "
г; мах	г; махта	г; моето

Множ. г: г; мойтъ, л; на мойтъ,
P отъ мойтъ, л; на мойтъ г; мой.

L твой	I твоа	I твоае
с свой	с своа	с своае
[Декл. какъ при "мой" -]		
I нашъ	у наша	у наше
у нашии	у; нашахта	у; нашеето
о ваишъ	у ваиша	у ваише
у ваишии	у; ваишахта	у; ваишеето
с неговъ	с неговъа	с неговъае
и неговий	и неговъахта	и - то
L тѣхънѣ	L тѣхъна	L тѣхъно
L тѣхъний	L тѣхънахта	L тѣхъното.

Рѣчь срѣщу нова година.

(79-)

'у н а с е н а , П р ѣ к е , - т е
 л н е ѣ у , - н е з ѣ , - н з е у - ѣ ф е
 н к , н е , т л l l p g (e m e c b , e v . t m
 н ѣ з e e a k i r p i , e e m a o a
 o l j e o n t r o e m a n d , c o .
 t o a . l i f , t o a . . n , e a i j p
 a n j . ~ t a , l a o l o n a n - p e
 ~ n g t b e e n o n y , ~ n g t b e
 e n a e e n o - e e l r j t - n o y a n b
 n o , ~ t k a e f l e p n e , n a n y o t
 , n i t - n a o n o - n a o y t n e , i
 y e o ~ n a b , l - z e m a e f e e n t n ,
 ~ n e i t o c o t . l ' j e s - ' n e a b s e l
 . ~ n b r , t . n . n a n n e , o o t
 f r e . e l e n . e a l l i t j e l l a o
 n e j s , t a ~ n y . n o n j y ~ e p o l
 i e p j - k i s - o o n a o a t -

n j n e n n y , t a , . n j ~ e n o n g s
 n p ~ s a - n j z e f f , n b l e - . t n e
 s a l n o y - n e e e n e , j i ' o o f j
 p n l o n e n o o n o , j o n b n j a i n e
 o e n ~ e n o l a n a e y . n o i i n y n e f e